

18. ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

О.О. Кутас

Національний університет харчових технологій

Зміни, що відбуваються в українському суспільстві, впливають і на систему освіти. Модернізація системи вищої освіти потребує якісної зміни методики навчання студентів: впровадження прогресивних форм викладання дисциплін,

урізноманітнення форм та методів навчального процесу, використання сучасних інтерактивних технологій навчання та ін.

Якісні зміни можливі не лише завдяки використанню новітніх інформаційних засобів та мультимедійних технологій. До педагогічного арсеналу викладачів мають залучатися і ефективні методи навчання, які сприятимуть більш якісній підготовці майбутніх фахівців. Досвід національної системи вищої освіти довів ефективність таких методів.

Конкурентоспроможність випускників вузів на ринку праці значною мірою залежить від того, наскільки вони опанували сучасні економічні та технічні знання, а також від їх вміння мислити та приймати правильне рішення в конкретних виробничих ситуаціях.

Практика показує необхідність застосування таких форм, прийомів, методів та засобів навчання, які можуть зробити навчальний процес інтенсивнішим, активізувати пізнавальну діяльність студентів, підвищити результативність їхньої самостійної роботи. До таких методів належать метод конкретних ситуацій, проблемне навчання, ігрові методи та інші.

Самопідготовка студентів також набуває в сучасних умовах великого значення. Повному осмисленню теоретичних і практичних засад майбутньої професії допомагає використання методів активного навчання, що дають можливість пов'язати теоретичні знання з практикою, забезпечити активну пізнавальну діяльність студентів. Ці методи сприяють зацікавленій розумовій діяльності студентів, активному сприйняттю теоретичного матеріалу під час

навчання, розвитку навичок та умінь самостійного прийняття обґрунтованих рішень у проблемних ситуаціях.

Використання під час занять активних методів навчання допомагає залучати студентів до активної комунікативної діяльності, сприяє самостійному оволодінню необхідними вміннями, а також формуванню навичок пошуку шляхів розв'язання різноманітних задач.

Сучасний майбутній управлінець повинен бути досвідченим спеціалістом, умілим організатором, має враховувати думку колективу, критично оцінювати досягнуті результати та рішуче доводити власні переконання.

Тому для методики викладання економіки та менеджменту дуже ефективним є використання методів навчання, які забезпечують максимальну активність викладачів і студентів (рольові, управлінські та навчальні ігри, соціально-психологічні, педагогічні тренінги, комп'ютерні ігри тощо) [1].

До характерних особливостей методів активного навчання належать: професійний інтерес, змагальність, ігровий характер занять, нестандартний характер навчально-пізнавальної діяльності, проблемність та емоційність [3].

Взаєморозуміння викладача і студентів у процесі вирішення проблемних задач та ігрових ситуацій є відображенням позитивної якості методів активного навчання.

Різнманітність методів активного навчання ставить перед викладачами вищих навчальних закладів питання щодо вибору

найбільш ефективних з них, які відповідно до сучасних вимог здатні забезпечити якісну підготовку спеціалістів, вирішення актуальних питань практичної діяльності.

Як свідчить аналіз літературних джерел, проблема вибору ефективних методів навчання є досить складною і залежить від ряду факторів: загальних, специфічних та конкретних.

Впровадження прогресивних методів навчання у навчальний процес у вищих навчальних закладах вимагає переосмислення методики проведення аудиторних занять. Варто відмовитися від читання лекцій у звичному режимі, запропонувавши студентам перед лекційним чи практичним заняттям опрацювати основні питання, що будуть на ньому розглядатися. Самостійно вивчивши матеріал, студент буде прагнути до розуміння його змісту та матиме можливість обговорити незрозумілі моменти з викладачем і товаришами під час проведення заняття.

Дискусія, що входить до групи проблемних методів і має кілька різновидів, відіграє важливу роль у професійній підготовці майбутніх фахівців.

Вона відображає обмін думками членів групи щодо певного питання, розвиває мислення студентів, допомагає формувати погляди, переконання, уміння формулювати і висловлювати думки, оцінювати пропозиції колег.

Для стимулювання активності студентів широко використовується також метод «мозкового штурму», який полягає у виконанні певного завдання за дуже обмежений час шляхом висунення

максимального числа ідей, їх обговорення та відбору. Цей метод використовується для розвитку творчих здібностей чи розв'язання складних проблем

Також важливе значення для активізації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів має метод навчальних проектів, який сприяє формуванню вмінь використовувати різноманітні інформаційні джерела для вирішення проблеми, працювати в команді, аргументувати свої пропозиції щодо розв'язання задачі, використовувати раніше набуті знання та застосовувати теоретичні знання на практиці. Цей метод сприяє розвитку творчих здібностей студентів [2].

Форми активізації навчального процесу повинні мати комплексний характер, який би враховував вимоги індивідуалізації навчання та вироблення у студентів вміння спільно вирішувати складні професійні завдання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аксьонова О. В. Методика викладання економіки : [навч. посіб.] / О.В. Аксьонова. – К. : КНЕУ, 1998.– 280 с.
2. Ковальчук Г.О. Активізація навчання в економічній освіті: [навч. посіб.] / Г.О. Ковальчук. [2-ге вид., доп].К.:КНЕУ,2005.298с.
3. Ягупов В.В. Педагогіка: [навч. посіб.] / В.В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560 с.